

Efterbehandling då och nu – varför efterbehandling ?

Kjell Färnkvist
Enheten för förorenade områden
Naturvårdsverket

I början...

- Miljöskyddslagen 1 juli 1969
- SNV (inrättat 1967) (remissinstans, PM, rapporter om miljöproblem och lösningar)
- Koncessionsnämnden tillståndsprövar
- Länsstyrelsen tillståndsprövning och tillsyn
- Statsbidrag till miljöinvesteringar
- Lst resurser ?
- Kontrollprogram, egenkontroll, periodiska besiktningar

Innan dess...

- Vattenlagen
- Hälsovårdsstadgan
- Statens Vatteninspektion

- 1962 Rachel Carson: Tyst vår
- Miljödebatten tog fart....

- Förbud mot DDT (1975), pentaklorfenol, HCB (1980)
PCB (1971, 1994)

Snabb avveckling av processindustrier på 1960- och 1970-talet

Måndagen den 26 april 1976

BAKOM OLÄSTA OCH OBEVAKADE DÖRRAR

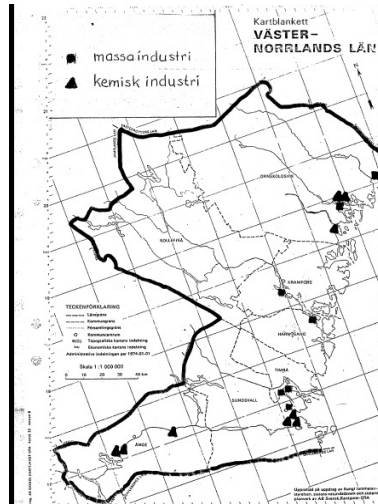
HÄR FÖRVARAS DÖDLIGT GIFT

som skulle kunna avliva Sundsvalls alla innevanare

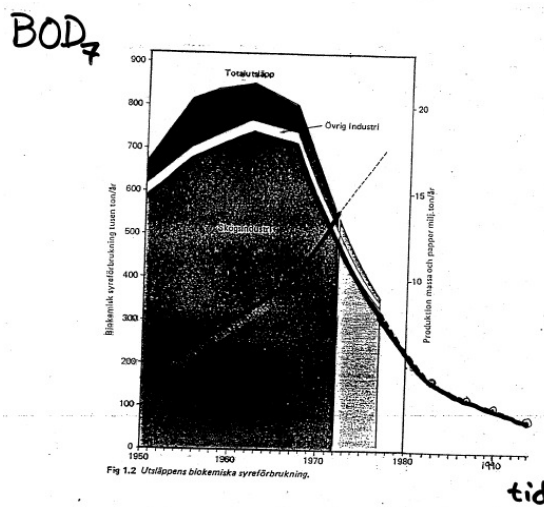
POPULÄRT
UPPTÄKTA

**JÄG TROR SÅ
HAR ANSVARET**

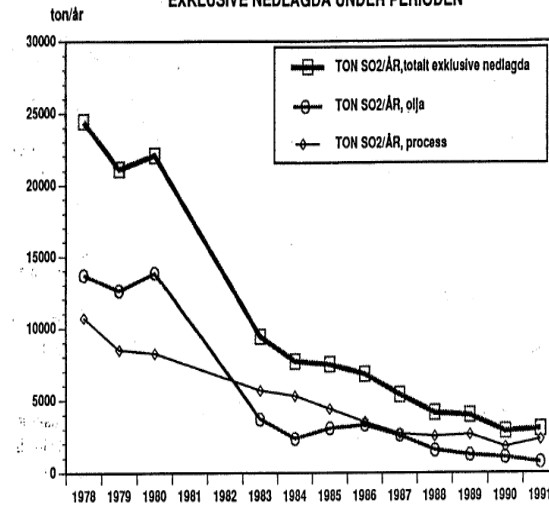
Västernorrlands län cellulosa- och kemiindustri 1990

Utsläpp av syreförbrukande ämnen i Sverige 1950-1995

Figur 4 UTSLÄPP AV SVAVELDIOXID TILL LUFT FRÅN 12 STÖRRE
INDUSTRIER I VÄSTERNORRLANDS LÅN 1978 - 1991,
EXKLUSIVE NEDLAGDA UNDER PERIODEN

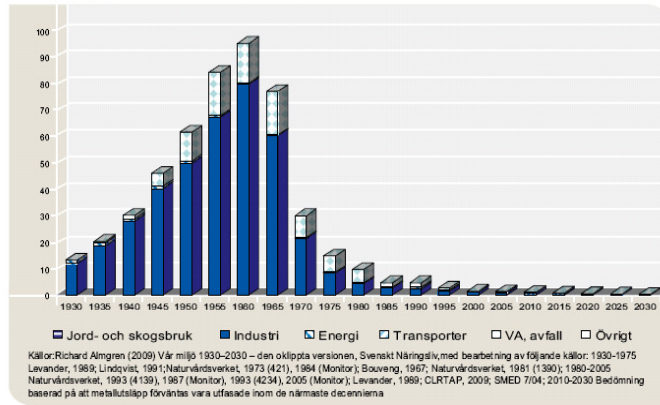

Kvicksilveranvändningen

- Klorfabrikerna (totalt >30 ton/år under 50- och 60-talet) minskar till 4 ton/år 1970-72. Totalt 1920-72: 1000 ton
- Fenylkvicksilveracetat. Totalt 650 ton, varav 250 ton (= 150 ton Hg) med avlopp till egna recipienten
- Betningsmedel. 10 ton Hg 1967.
- Elapparater, termometrar. 10 ton Hg 1967.
- Amalgam. 15-20 ton Hg 1967.

Utsläpp av kvicksilver i Sverige 1930-2030

Utsläpp av kvicksilver
(ton Hg/år)

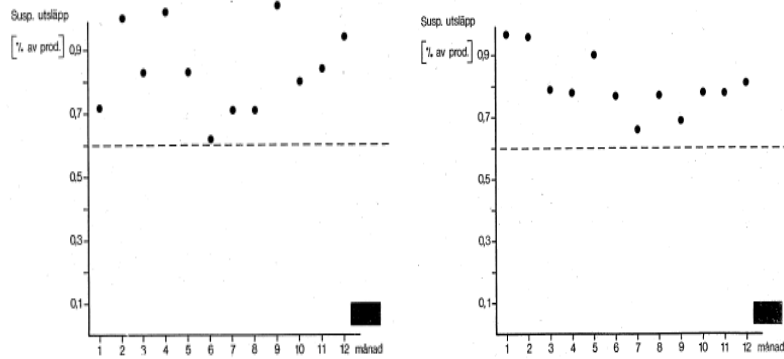

Figur 31: Utsläpp av kvicksilver i Sverige 1930-2030

Vår miljö 1930-2030 (Rickard Almgren)

Utsläpp från Utansjö Bruk 1983-84

”Aktuella” miljöproblem 1970-1990

”Aktuella” miljöproblem

1970 ----- 1980 ----- 1990--

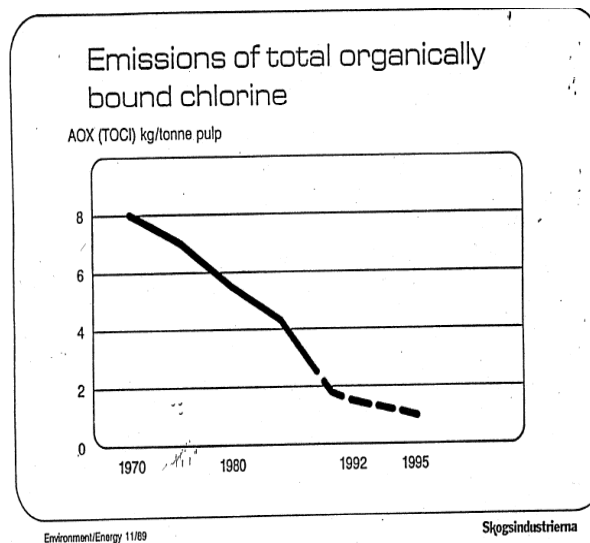
L stoff -----
 U illa lukt -----
 F SO₂ -----
 T Hg -----
           PAH -----
           Dioxiner -----
           Kolväten -----
           NO_x -----

V BOD₅ -----
 A COD -----
 T Susp -----
 T Hg -----
 E P_{tot} / (N_{tot}) -----
 N AOX -----
       Klorat -----

Miljöfrågor under 1970-1980 talen

- Livlig miljödebatt
- Oljekris, alternativa bränslen, (Kol, hälsa, miljö)
- Flygbesprutningar – Hormoslyr
- Kärnkraften – Harrisburg
- Fysisk planering, (hitta lämpliga industriområden)
- Farligt gods, risker med kemikalielager
- Utredningar, utredningar och utredningar

Utsläpp av organiskt bunden klor

Miljöproblem på 1990-talet

SO_2, SO_3 NO NO_2 N_2O stoff (bestående av...
 CO_2 CFC kolväten (lösningsmedel)
 illalukt klorerade -u-
 fluorider klor svavelväte PAH POM
 NH_3 Hg
 produkter Buller
 olyckshändelse Avfall
 BOD_7 BOD_5 BOD_{20} COD
 TOC suspenderade ämnen susp_{GFA} susp₇₀
 AOX TOC sura / basiska ämnen
 P N klorat hypoklorit
 EOCe Cd Hg Ag Cu Ni Cr
 Pb olja

BT Kemi-området 2004

Svalövs kommun

Flygbild 2004 över BT Kemi-området, Teckomatorp Svalövs kommun
Foto: Perry Nordeng

Tack för mig,
och lycka till i fortsättningen med ebh-arbetet !!!

följ nyheterna på NV:s hemsida:

www.naturvardsverket.se/ebh